

Banksjefene fant tonen på biltur i Ryfylke

► Om et snaut år kan sparebankene Time og Klepp være sydd sammen til én bank. Den nye **Jæren Sparebank vil bli landets 20. største** med rundt 11 milliarder kroner under forvaltning.

TIME/KLEPP

De to banksjefene drar på det når de skal forklare hvordan prosessen startet. Tor Egil Lie (57) i Klepp Sparebank og Arne Gravdal (63) er begge medlemmer i forstandskapet i Hjelmeland Sparebank.

– Vi hadde en kjøretur til Hjelmeland i februar, det var vel da det startet, sier Arne Gravdal. Kollega Lie nikker. Men hvem av de to som brakte sammenslåing på banen, ønsker de ikke å si.

Men etter at de begge kom tilbake til Jæren, tok de en prat med sine styreledere: Jostein Frøyland (64) i Time og Tor Audun Bilstad (62) i Klepp.

Må møte konkurransen

– Vi ønsker å skape en bank som er konkurransedyktige, sier Bilstad.

– Som en større bank vil vi kunne være med kundene våre når de vokser. Og jeg tror at jærbuen ønsker én lokalbank på Jæren, tilføyer Frøyland.

De peker begge på at konkurransen i bankbransjen på Jæren ikke først og fremst har vært mellom de to lokale sparebankene, men fra banker med hovedkontor i Oslo, København og Stockholm. Det er også slik at små banker må slite mer for å skaffe penger i markedet for å finansiere delen av utlåne.

Da meldingen om sammenslåingsplanene gikk ut fra Oslo

Børs klokken 08.01 i går, var det overraskende for mange, men trenden har i flere årtier vært at små banker slår seg sammen. Fra 1959 til utgangen i dag er antall etselvstendige sparebanker redusert fra 600 til 119.

Neste steg i sammenslåingen er at styrene i de to bankene støtter planene. Det er neppe grunn til å tro at bremsene blir slått på i styrene. Neste hinder som må forseres, er å få støtte i bankenes øverste organ, forstanderskapene. Det vil først skje i slutten av januar 2013. Gir forstanderskapene sin velsignelse, må partene sette seg ned og saumfare hverandres regnskaper og forpliktelser, altså en juridisk og økonomisk gjennomgang av de to bankene. Parallellt vil Finansdepartementet og Finansstilsynet vurdere saken.

Mye er partene allerede enige om: Hovedkontoret skal ligge på Bryne, der Time Spare-

bank holder til i dag. Gravdal i Time Sparebank vil bli banksjef til han går av med pensjon om to år. Lie vil i denne perioden være nummer to i ledelsen, men overta som sjef etter Gravdal.

To stiftelser

I styret for Jæren Sparebank skal rollene byttes om: Bilstad i Klepp blir styreleder, mens Frøyland blir nestleder.

Klepp Sparebank er i dag en såkalt egenkapitalbevis-sparebank med «sparebankaksjer» notert på Oslo Børs. Det vil også gjelde den sammenslåtte banken, derfor vil sammenslåingen skje ved at Klepp Sparebank formelt overtar Time Sparebank. Den nye bankens eiere vil bestå av eiere av egenkapitalbevisene og to uavhengige sparebankstiftelser, en for Time og en for Klepp.

TORALF SANDØ

toralf.sando@aftenbladet.no

Tor Egil Lie og Arne Gravdal startet samtalen. FOTO: JAN INGE HAGA

Ikke sikkert kundene tjener på bankfusjon

JÆREN

– Vi skal alltid være skeptisk når det er direktørene som foreslår fusjon, sier professor i finansiell økonomi, Øyvind Bøhren til Aftenbladet.

Og det var jo nettopp det som skjedde i forkant av disse fusjonsforhandlingene.

Øyvind Bøhren ved Handelshøyskolen BI har forsket på eierstrukturendringer i norske banker. Han understreker at han ikke har studert de to aktuelle bankene inngående, og at han derfor uttaler seg på generelt grunnlag.

– Hvorfor skal vi være på vakt, når initiativet til en bankfusjon kommer ovenfra?

– Vel, mange direktører synes det er mer gøy og gir større sosial synlighet å lede en større bedrift enn en liten bedrift. Derfor er det gunstig for de som sitter på toppen med en slik fusjon, for lederlønningene vil stige når banken blir større, sier Bøhren. Han er professor i finansiell økonomi og leder BI's Senter for eierforskning.

– Kan det være andre grunner til fusjonsplanene mellom de to Jær-bankene?

Lavere kostnader

– Det klassiske argumentet er stordriftsfordelene. Når volumet stiger, går kostnadene per transaksjon ned, sier BI-professoren. Han understreker at dette i så fall skyldes IT. I årene før avansert databehandling ble så viktig for effektiv bankdrift, greide ikke forskerne å finne tydelige spor av stordriftsfordeler i bank. I dag finnes de, sier Bøhren.

En fusjon gjør også banken mer synlig i lokalsamfunnet.

– Hva med kundene. Bankene sier selv at økt forvaltningskapital gir rimeligere finansiering. Kan jærbuen se frem til bedre betingelser på lån og innskudd?

– Hvis det er slik at stordriftsfordelene er reelle, og at ban-

ken deler kostnadsbesparelsen med kundene, kan det resultere i litt høyere sparerente og litt lavere lånerente.

Positivt – eller negativt

Men det er ikke sikkert at kundene tjener på en bankfusjon, mener BI-professoren. – Når to banker blir til én, betyr det mer markedsrett og mindre konkurranse, som kan føre til at kunden møter en dyrere bank etter fusjonen fordi det er få andre banker å gå til. Det kan føre til at bankens eiere og ansatte beholder en større del av den større kaka selv, sier han.

– Mangel på reell konkurranse kan til og med føre til at banken beholder hele gevinsten selv, og til og med drar litt ekstra på og øker utgiftene som kundene får, slik at fusjonen bidrar til dårligere betingelser totalt for kundene, sier Øyvind Bøhren. Men han vektlegger at dette er mindre relevant for personkunder nå fordi internettkunder er tilgjengelige uansett hvor kunden bor.

Bankeierskapsesksperten påpeker at i bankkrisearene mellom 1988 og 1992 ble fusjoner brukt for å redde banker som gikk dårlig. Det er neppe årsaken til fusjonsplanene på Jæren.

DAG-HENRIK FOSSE

MARKEDSMAKT

«Når to banker blir til én, betyr det mer markedsrett og mindre konkurranse, som kan føre til at kunden møter en dyrere bank etter fusjonen.»

Øyvind Bøhren, professor ved Handelshøyskolen BI

Prismaraton i Sandnes!

EKSTRA billig bensin og diesel!

Tank billig hos Uno-X Forussletta i dag kl. 12:00 - 17:00.

- **HUSK!** Du får alltid 30 øre/l bonus med BonusKortet - Vi deler ut kortet gratis og klar til bruk!

I dag: Uno-X Forussletta, Porsmyrveien 3, 4313 Sandnes
Fredag: Uno-X Lura, Gamleveien 2, 4315 Sandnes

31.10 okt. Uno-X Forus Bare billig drivstoff

1.10 nov. Uno-X Forussletta

2.10 nov. Uno-X Lura